

Sygn. akt V KK 88/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Włodzimierz Wróbel

SSA del. do SN Wojciech Kopczyński (sprawozdawca)

Protokolant Patrycja Kotlarska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Józefa Gemry,

w sprawie **R. W.**

oskarżonego z art. 65 § 1 kks

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 13 czerwca 2017 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Okręgowego w [...]

od wyroku Sądu Okręgowego w [...]

z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt IV Ka .../16,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w [...]

z dnia 22 lipca 2016 r., sygn. akt II K .../16,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w [...] do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 lipca 2016 r., sygn. akt II K .../16, Sąd Rejonowy w [...] uznał oskarżonego R. W. za winnego popełniania czynu polegającego na tym, że w

dniu 25 czerwca 2015 r. w miejscowości N., poruszając się pojazdem marki DAF , przewoził wyroby akcyzowe, będące przedmiotem czynu zabronionego z art. 63 § 2 k.k.s. w postaci drobno krojonego tytoniu do palenia, znajdującego się w 39 pudłach kartonowych o masie łącznej 5.625,00 kg bez oznaczenia polskimi znakami akcyzy, powodując uszczuplenie w podatku akcyzowym w wielkim rozmiarze w kwocie 4.201.931,00 złotych i za to przestępstwo skarbowe na mocy art. 65 § 1 k.k.s. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 300 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 70 złotych.

Na podstawie art. 30 § 2 k.k.s. i art. 31 § 6 k.k.s. orzekł przepadek dowodów rzeczowych w postaci 5.625 kg tytoniu i zarządził jego zniszczenie.

Zasądził też od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 110 złotych oraz opłatę w kwocie 4.380 złotych.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego i zarzucił mu obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji przyjęcie, że:

- ładunek o masie 5.600 kg, znajdujący się w 36 kartonach o wadze 114 kg, został przeładowany z naczepy do skrzyni ładunkowej samochodu oskarżonego przez 2 mężczyzn w ciągu 40 minut bez wózka widłowego, podczas, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci wyjaśnień oskarżonego oraz zeznań bezstronnego świadka G. K. wynika, że do przeładunku towaru wykorzystany został tzw. paleciak, który znajdował się na wyposażeniu pojazdu, którym w dniu 25 czerwca 2015 r. poruszał się oskarżony R. W., co miało istotny wpływ na treść orzeczenia o winie i sprawstwie oskarżonego w zakresie zarzucanego mu czynu,

- oskarżony R. W. nie podał żadnych informacji co do tożsamości osoby, która miała mu zlecić transport, a także pojazdu i osób, które miały uczestniczyć w załadunku, podczas, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci wyjaśnień oskarżonego wynika, że już na etapie postępowania przygotowawczego złożył on obszerne wyjaśnienia, w których opisał przebieg zdarzenia z dnia 25 czerwca 2015 r., w tym podał dane dotyczące wizerunku osoby, która miała mu

zlecić przewóz ładunku, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia w zakresie ustalenia winy i sprawstwa oskarżonego w odniesieniu do zarzucanego mu czynu,

- oskarżony R. W. musiał jechać z miejsca bliskiego miejsca zatrzymania, gdyż w dniu zdarzenia pojazd pracował przez około 15 minut, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci wyjaśnień oskarżonego oraz zeznań bezstronnego świadka G. K. wynika, że oskarżony R. W. założył magnes na tachograf, który spowodował, że urządzenie nie zarejestrowało czasu pracy pojazdu pomiędzy miejscem załadunku towaru w J., a zatoką autobusową w M., gdzie oskarżony zdemontował magnes, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia w zakresie ustalenia winy i sprawstwa oskarżonego w odniesieniu do zarzucanego mu czynu.

Skarżący zarzucił też rażącą niewspółmierność kary 1 roku pozbawienia wolności, orzeczonej bez warunkowego zawieszenia jej wykonania oraz kary 300 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 70 złotych, z uwagi na nienależyte uwzględnienie stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu, celów zapobiegawczych i wychowawczych kary oraz sytuacji osobistej i zawodowej oskarżonego, jak również faktu istnienia po stronie oskarżonego R. W. pozytywnej prognozy społeczno – kryminologicznej przemawiającej za tym, że sprawca ponownie przestępstwa nie popełni i będzie przestrzegał porządku prawnego.

Stawiając powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego R. W. od zarzucanego mu czynu, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 1 rok oraz kary grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 65 złotych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w [...] do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2016 r., w sprawie IV Ka .../16, Sąd Okręgowy w [...] zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił oskarżonego R. W. od zarzucanego mu czynu, a kosztami procesu w sprawie obciążył Skarb Państwa.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w całości na niekorzyść skazanego zaskarżył Prokurator Okręgowy w [...], który na podstawie art. 523 § 1 i § 3 k.p.k. oraz art. 526 § 1 k.p.k. zarzucił przedmiotowemu orzeczeniu rażące naruszenie przepisów postępowania, a konkretnie art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. polegające na oparciu się przez Sąd Okręgowy tylko na niektórych dowodach i uwzględnieniu jedynie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego z pominięciem okoliczności dla niego niekorzystnych oraz zaniechaniu przeprowadzenia wszechstronnej, zgodnej z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, oceny we wzajemnym powiązaniu wszystkich, przeprowadzonych przed Sądem I instancji, istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy dowodów, wyrażające się w dokonaniu pobieżnej analizy jedynie części dowodów oraz przecenieniu znaczenia sprzecznych wyjaśnień oskarżonego oraz zeznań inspektora transportu drogowego i zupełnie bezzasadnym pominięciu pozostałej grupy dowodów obciążających oskarżonego, w tym zeznań funkcjonariusza policji, przeprowadzającego kontrolę drogową i mającego jako pierwszy bezpośredni kontakt z oskarżonym.

Skarżący zarzucił też rażące naruszenie art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. wyrażające się w sporządzeniu uzasadnienia wyroku w sposób nie odpowiadający podstawowym wymogom określonym w tym przepisie, bez wystarczającego wskazania, czym kierował się Sąd odwoławczy wydając wyrok uniewinniający oskarżonego i na jakich w tej mierze oparł się dowodach oraz dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych.

W ocenie prokuratora łączne naruszenie wskazanych w zarzutach kasacyjnych przepisów postępowania miało istotny wpływ na treść orzeczenia poprzez poczynienie wadliwych ustaleń faktycznych, skutkujących uniewinnieniem oskarżonego od zarzucanego mu czynu, podczas gdy materiał dowodowy, oceniany z uwzględnieniem dyrektyw wskazanych w art. 7 k.p.k., uzasadnia twierdzenie, iż oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu, co najmniej nieumyślnie w rozumieniu art. 65 § 2 k.k.s.

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w [...] i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona przez prokuratora okazała się zasadna, a zawarty w niej wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w [...] i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym zasługiwał na uwzględnienie.

Rację ma prokurator podnosząc w kasacji, że Sąd II instancji orzekając odmiennie co do istoty i uniewinniając oskarżonego od popełniania zarzucanego mu czynu z art. 65 § 1 k.k.s., miał obowiązek nie tylko podać czym się kierował wydając taki wyrok oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji obrońcy oskarżonego uznał za zasadne, ale też dodatkowo wskazać jakie fakty uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych.

Uzasadniając wydanie wyroku o reformatoryjnym charakterze powinien uwzględnić nie tylko treść art. 457 § 3 k.p.k., ale i dodatkowo wymagania określone w art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego od dawna i konsekwentnie przyjmuje się bowiem, że przewidzianemu w art. 437 § 2 k.p.k. uprawnieniu sądu odwoławczego do orzekania odmiennego co do istoty sprawy, a więc i zmiany wyroku Sądu I instancji i uniewinnienia oskarżonego, towarzyszy obowiązek tego, aby uzasadnienie takiego rozstrzygnięcia odpowiadało zarówno wymogom określonym w art. 457 § 3 k.p.k., jak i tym przewidzianym w art. 424 § 1 k.p.k. (*zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 lutego 2007 r., II KK 357/06, KZS 2007/5/31*).

Sąd odwoławczy przejmując rolę sądu orzekającego merytorycznie i zmieniając ustalenia faktyczne stanowiące podstawę rozstrzygnięcia powinien w uzasadnieniu przedstawić szczegółową, wyczerpującą i wnikliwą analizę i ocenę całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Powinien więc respektować zasady wynikające z art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k.

Przy czym, w wypadku zmiany wyroku Sądu I instancji i uwolnieniu oskarżonego od odpowiedzialności, wspomniana analiza i ocena całokształtu materiału dowodowego, będącego podstawą rozstrzygnięcia, powinna być wnikliwa i szczegółowa oraz nie może poprzestać na analizie i ocenie tylko części przeprowadzonych i ujawnionych na rozprawie dowodów (*zob. wyrok Sądu*

Najwyższego z dnia 14 października 2010 r., II KK 68/10, OSNKW 2010, poz.1958).

Tymczasem uzasadnienie wyroku Sąd odwoławczego, na mocy którego zmieniono wyrok Sądu I instancji w ten sposób, iż uniewinniono oskarżonego od zarzucanego mu czynu, nie do końca spełnia wymogi określone w art. 424 § 1 k.p.k. Sąd odwoławczy dokonał bowiem wybiórczej, powierzchownej analizy zebranych w powyższej sprawie dowodów, wyraźnie pomijając niektóre z nich.

Uważna lektura pisemnych motywów zaskarżonego w drodze kasacji wyroku Sądu odwoławczego, w zestawieniu z tym co ustalił Sąd I instancji, skonfrontowana dodatkowo z materiałem dowodowym zgromadzonym w powyższej sprawie, wyraźnie wskazuje na to, że Sąd Okręgowy nie rozważył całego materiału dowodowego. Sąd ten skoncentrował swoją uwagę przede wszystkim na zeznaniach inspektora transportu drogowego, pomijając inne dowody.

Z uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem* w żaden sposób nie wynika, dlaczego ustalenia faktyczne oparł on na zeznaniach świadka G. K., a nie uznał dowodu przeciwnego w postaci zeznań funkcjonariusza policji T. P., który wytypował do kontroli pojazd marki DAF, kierowany przez oskarżonego R. W., a następnie doprowadził do jego zatrzymania.

Pisemne motywy wyroku nie dostarczają informacji z jakich powodów odmówiono wiarygodności zeznaniom wspomnianego wyżej świadka, który jako pierwszy, zaraz po zatrzymaniu, miał bezpośredni kontakt z oskarżonym.

W uzasadnieniu Sądu odwoławczego nie ma nawet wzmianki o tym kluczowym dla powyższej sprawy świadku. W konsekwencji nie wiadomo, czy Sąd II instancji w ogóle rozważał wspomniany wyżej dowód.

Powyższe uwagi odnoszą się także do pozostałych przeprowadzonych w powyższej sprawie dowodów, w tym protokołów oględzin i zapisów tachografu, które pominął w swoich rozważaniach Sąd *ad quem*.

Procedując w taki sposób Sąd odwoławczy w sposób rażący naruszył nie tylko zasady określone w art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., ale również i te przewidziane w art. 457 § 3 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.

W konsekwencji wyrok Sądu Okręgowego w [...] dotknięty jest rażącymi uchybieniami, które mogły mieć istotny wpływ na jego treść, co przemawiało za uwzględnieniem kasacji prokuratora.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd odwoławczy powinien uwzględnić powyższe uwagi. Natomiast w wypadku ewentualnego uznania przez Sąd *ad quem*, że brak jest wystarczających podstaw do przypisania oskarżonemu zarzucanego mu przestępstwa skarbowego, tj. umyślnego paserstwa celnego, powinien on szczegółowo i wnikliwie przeanalizować wszystkie okoliczności towarzyszące działaniom oskarżonego w kontekście możliwości popełnienia przez niego innego przestępstwa, w szczególności określonego w art. 65 § 2 k.k.s.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł ja w sentencji wyroku.

kc